СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК
UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 158. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 10 липня 1935. — VOL. XLIII. No. 158. Jersey City, N. J., Wednesday, July 10, 1935. THREE CENTS

КАТАСТРОФА ПОВЕНІ, ЗАГРОЗА ЕПІДЕМІЇ

НЮ ЙОРК. — В неділю зполудня вдарила велика злива горішню частину стейту Ню Йорк. Шкід нараховують на 10 міліонів долярів. За дотеперішніми відомостями, згинули 22 людей, а 8 пропали. Кажуть, що це є найгірша катастрофа повені в тій частині від 1865 р. Через гниття трупів та загальне безладдя побоюються поширення заразливих недуг. В місті Бінгемтон вода прорвала 4 греблі, 20 мостів та залізничих рейків. Кілька домів сполокала вода в ріку Шенанго. Містечка довкруги знищені. Електричні дроти пірвані. В околиці Дельгі нарікають, що знищене цілковито жниво. В Труменбургу вода змила майже всі мешкальні доми. Населення втекло. Село Драйден 6 стіп під водою. В Бет, у повіті Стюбен, знищена велика скількість худоби. В Ютиці замкнено канал для сплаву вантажних лодок. В Кетскіл вода змила багато скал на головну дорогу. Населення втекло в гори. В Дженіві поплили з водою літні домики над озером Сенека. Великі шкоди в околиці Воткінс, Ітака, Алфред. В Ітака залите подвіря університету, Загалом попереривані залізничі шляхи компанії Ню Йорк Сентрал, Ірі, Лігай Велі, Пенсилвенія. Губернатор Лімен видав приказ отворити касарні національної гвардії на захист для повенян. 25,000 робітників, що працюють при прилюдних будівлях, дістали приказ поїхати в навіщені повіню околиці для вичищення звалищ та відбудови знищених водопроводів, електрівень і мешкань.

БЕЗРОБІТНІ НЕ ХОЧУТЬ ПУСТИТИ ЮНІЙНИХ РОБІТНИКІВ ДО РОБОТИ.

ГАРНЕРВІЛ (Ню Йорк). — В околиці Гаверстро і Гірсем є фабрики трикотових виробів. У них дістали минулого року працю 150 місцевих безробітних. Суд заборонив власникови фабрики, Самуїлови Гіршови, давати роботу неюнійним робітникам. Він відправив 142 з них, а закликав з Ню Йорку юнію. Відправлені робітники і їх родини, разом 500 людей, вхопили за коли і що лише попало та змобілізувалися проти наїзду юнійних ворогів. Дотепер юнія не явилася.

БАГАТО НОВОЇ РОБОТИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Генерал Джансон, адміністратор федеральної агенції для поступу в роботах, приготовляє проєкти розбудови, щоб дати працю 250,000 безробітних. Тимчасом посадник Ля Гвардія вже має готові, федеральним урядом затверджені проєкти на 77 міліонів долярів. Джансон виробляє проєкти на 172 міліони. Разом має бути нових проєктів розбудови на 250 міліонів. Таку суму призначив федеральний уряд для Ню Йорку. Пічнуть від розбудови парків.

МОЖНА ЛОВИТИ ЗОЛОТО НА ВУДКУ.

НЮ ЙОРК. — Коли електрика стане дешевша, можна буде видобувати з морської води золото так, як ловлять рибу на вудку. В морській воді є багато золотих зерен, що їх сполікують туди ріки. Колиб до корабельних шруб приправити малий електричний мотор і спустити побіч нього дріт, так, щоб шруба й дріт були получені електричним током, тоді, як це звісне з хемії, шруба притягне золото з моря як „катода". Воно осяде на шрубі і його треба буде зістругати. Про це пише проф. Колин Фінк з Колюмбійського університету в найновішому випуску місячника „Саєнс". Одначе, каже він, цей спосіб, хоч зовсім певний, не оплачується, бо кошт електрики покищо завеликий.

СЛІПНУТЬ ВІД ЛІКУ НА ВТРАТУ ВАГИ.

САН ФРАНСІСКО. — Дванацять жінок осліпли від ліку, що його вживали на втрату ваги. На очах дістають катаракту. Це ствердив медичний виділ університету Станфорд, коли там роблено досліди над складниками ліку. Нараховують, що в самому місті Сан Франсіско вживають цього ліку 5,000 людей, головно жінок; у цілій Америці 100 тисяч, а в цілому світі міліон. Лік приписують лікарі або продають аптикарі як патентовані медицини.

СЕНАТОР БОРА ЯК КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА.

КЛІВЛЕНД. — У часі републиканської конференції, на котрій зібрані 2,500 делегатів із шістьох стейтів, підніс бувший управитель Клівленду, Данило Морган, імя сенатора Віліяма Бори як кандидата на президента републиканської партії в 1936 році. Зірвалася буря оплесків, що тревала 10 мінут. Предсідник казав вичеркнути промову Моргана з протоколів, щоб передчасна агітація не попсувала шанс републиканському кандидатови, всеодно, хто ним не був би.

ЗАСУДИЛИ ПОЛІЦАЯ ЗА НАДТО СКОРУ ЇЗДУ.

В Отаві засудив суд констабля поцілії Едварда Гайленда на $10.00 кари і на $2.00 коштів за це, що він надто скорою їздою нарушив закон публичного безпеченства. Крім того Гайлендови відібрали на 90 днів право їхати автомобілем.

СЕНЗАЦІЙНА ВТЕЧА БАНДИТІВ ІЗ ТЮРМИ.

Грабіжники заграбили у запомоговім бюрі північного Йорку, на передмістю Торонта, грошей і чеків на більше як $60,000. Кілька днів пізніше арештовано в Монтреалі підозрілих у грабунку, і при них знайдено гроші та заграблені чеки. Місцеві детективи і шеф поліції везли їх автами до Торонта. В місті Кобург здержалися на вечерю, замикаючи злодіїв у вязниці. Злодії з вязниці втекли і пропали як камінь у воді. Їх товаришки, яких арештовано разом зі злодіями, осталися в тюрмі і будуть відповідати за участь у грабунку. Втеча молодих бандитів є така сензаційна, якої в Торонті вже давно не було.

НЕЗНАНА ЖІНКА-ЧУЖИНКА ВТОПИЛА В ОЗЕРІ ДИТИНУ.

Торонтонська поліція горячково пошукує молодої жінки чи дівчини, котру один очевидець бачив в околиці озера на виставовій площі в товаристві дво-літнього хлопця, що його тіло пізніше поліція виловила з хвиль озера. Хлопець був одітий у нове убрання. Тіло його було виставлене на публичний вид в надії, що хтось пізнає та поможе поліції віднайти його матір.

СРІБНИЙ СКАРБ ІЗ ЗБАРАЖА.

У Старому Збаражі, на „чорному шляху", що вів колись із Наддніпрянської України, є ще останки великого городища з княжих часів. На ньому натрапили свого часу на більше цвинтарище з цікавими срібними й бронзовими прикрасами біля небіжчиків. Тепер один селянин, копаючи коло старого валу, знайшов несподівано цінний срібний скарб, також з українських княжих часів. Це три великі срібні нашийники цікавої форми, що походять певно з Києва, крім того ще кілька срібних бляшаних ковтків рідкого у нас білоруського типу.

ДОВОГЛЯДИ З ФЕРМЕРСЬКИМИ ДОВГАМИ.

Перед Ревізійною Радою в Едмонтоні (Альберта) ставав фармер з Ст. Вайсент з просьбою, щоб йому зменшити довг на фармі. Він купив у компанії одну фарму і компанія має на ній $2,600 морґеджу. Дотепер фармер сплатив $2,660 на рахунок довгу і відсотків і ще винен $1,160. Суддя зчеркнув 20-процентову стопу на 5-процентову і зменшив довжну суму.

НЕПОПЛАТНЕ ЗНАЙОМСТВО.

Джек Дякович із Вінніпегу вийшов кепсько на знайомстві з дівчиною. Одного разу здибав він на вулиці дівчину, яка приняла його з отвертими раменами. По відході дівчини Джек спостеріг, що разом з нею пішла і його калитка з $142.

ХОЧЕ СКОНФІСКУВАТИ ЖИТТЄВІ ПОЛІСИ В АЛБЕРТІ.

Головний трубадур суспільного кредиту в Алберті, калгарський учитель Ебергарт, видав брошурку, в якій осуджує життєву асекурацію як „непотрібний видаток" і каже, що як тільки ввійде в життя його система суспільного кредиту, то всі гроші, виплачені населенням провінції на рахунок життєвого обезпечення, уряд сконфіскує до провінціональної каси. Таксамо люди мусітимуть за гроші, які мають у банках чи тростових компаніях, закупити провінціональні бонди і тим чином причинитися до створення фонду, з якого уряд суспільного кредиту сплатив би довги провінції.

Цю свою брошуру Ебергарт назвав „Доґлесова система економії". Запитаний про це економіст Доґлес, який саме збирався до виїзду з Едмонтону до Англії, з обуренням відкинув відповідальність за авторство брошурки, отже вона йде виключно на особистий рахунок Ебергарта.

БУРЕВІЙ У МАНІТОБІ.

В супроводі граду, дощу, громів і блискавок пронісся над частиною Манітоби сильний буревій. У Портедж ля Прері й сумежнім дистрикті Стретклейр буря зірвала й рознесла багато фармерських будинків. В Ід Ґлен буревій ухопив стодолу величини 20 x 40 стіп, підніс у повітря на 150 стіп і відніс її одну милю. Багато дерев повиривав з корінням. Хоч шкоди в маєтку наробив багато, одначе з людей ніхто не потерпів.

НОВІ ДЖЕРЕЛА НАФТИ В СОВЄТАХ.

В околиці Краснокамска пермської округи викрито нові нафтові джерела, що на думку ґеольоґів належать до найбільших джерел в Европі. Скількість нафти оцінюють на 12—15 міліонів тон.

ЛЯГЛА НА ГРІБ ЧОЛОВІКА І НАПИЛАСЬ ОТРУЇ.

Пані Албурі, літ 55, у Вінніпеґу лишила своїм дітям записку, в якій написала, що їй нема чого жити. Пішла потім на кладовище Бруксайд, лягла на гріб чоловіка і напилась отруї. Сторож цвинтаря знайшов її непритомною і повідомив поліцію. Її взяли до шпиталю, де приходить до здоровля.

ДИВОГЛЯД.

Дитина з прозорою шкірою на грудній клітці вродилася в Юґославії. Крізь прозору шкіру видно було діяльність внутрішних органів. Дитина прожила всього 4 дні.

ВІДБИРАЮТЬ ЗЕМЛІ МОРЮ.

Німецький міністер земельних справ перевів проект закону про осушення земель, покритих Північним морем, що посувається постійно в напрямі суходолу. На території, здобутій від моря, можна буде створити 2,000 фарм. Роботи потревають кілька літ і при них буде занятих кілька тисяч безробітних. Кошти робіт обчисляють на 85 міліонів марок. Осушуватимуть землі на гольштинському побережі, які залядо море в середніх віках.

ВИКИДАЮТЬ У МОРЕ ОСЕЛЕДЦІ.

Слідом за кавою, сардинками, помаранчами помандрували назад у воду оселедці.

З Амстердаму повідомляють, що через велитенські запаси оселедців ціни на них дуже впали. Щоби позбутися дальшого падання цін, власники приказали викинути цілі транспорти оселедців у море.

Перше ловили в морю, а тепер назад кидають до моря.

КАМПАНІЯ АДОПТУВАННЯ СИРІТ.

Уряд провінції Онтаріо успішно закінчив кампанію для адоптування дітей-сиріт, які знаходяться по захистах у цілій провінції. Кампанія відбулася з нагоди перших іменин пятерняток Діон. 250 сиріт поприймали бездітні родичі у провінції за своїх і тим способом випорожнили всі захисти, цим дітям дали нових батьків, а провінції заощадили розходів. Між сиротами знаходилося чимало українських дітей, котрі для нашого народу з днем їхнього адоптування Анґльо-Саксонцями пропали.

НОВИЙ СПОСІБ ОБКРАДАННЯ НАШИХ ЛЮДЕЙ.

Новий спосіб обкрадання наших людей видумав Петро Раґонський у Вінніпеґу. Він разом зі своїм товаришем обікрали Павла Гуменюка на $300, Романа Кардієва на $1,400 і Василя Ровальського на $319. Раґонський признався до вини і суддя Лякроз засудив його на 7 місяців арешту.

Обкрадали вони людей в цей спосіб: Раґонський вишукував чоловіка, який мав гроші, і казав йому, що він знає одного добродія, який хоче жертвувати $8,000 на добродійні цілі, та не має віродостойного чоловіка, якому міг би ті гроші передати. Звичайно по короткій розмові годився чоловік бути тою віродостойною особою. Деж той добродій? — питає. В шпиталі — відповідає Раґонський. Отже йдуть разом до шпиталю, де їм назустріч виходить ніби слабий добродій. Ідуть разом до парку, щоб обговорити справу. Тут добродій пригадує собі, що власне в тім часі мав він брати аспірину, яку забув взяти з собою. Отже просить зайти до аптики купити аспірини, на що дає йому доляра, а що вернеться, мав лишити свою калитку з грішми в заставі. Розуміється, коли „віродостойний" вертався, не заставав нікого.

СТЕРИЛІЗАЦІЯ ПІД МОСКВОЮ.

В еринському шпиталі московської округи, як повідомляють „Ізвестія", піддано стерилізації 34 жінки у віці 22 до 37 літ. Операцію переводив лікар Турґенев при помочі лікарки Перевезенцевої.

ҐІПСОВА ПЕЧЕРА ПІД ЧОРТКОВОМ.

У селі Укритю на горбі „Лиса", 6 км. від Чорткова, відкрили невідому досі ґіпсову печеру. Біля входу до печери добували досі та палили ґіпс, одначе глибше положені частини печери лишились неторкнені. Від входової печери ведуть у ріжних напрямах коридори, яких довжина сягає й 200 метрів.

ВІСТИ З УКРАЇНИ ПІД СОВЄТАМИ.

ЛЬВІВ. — Перехоплено через радіо такі відомости з України під Совєтами:

Святкування перенесення столиці.

Дня 24-го червня святкував Київ перенесення до нього столиці з Харкова. Той день признано вихідним, себто вільним від праці. Влаштована була парада, як теж великі спортові змагання, в яких взяли участь спортовці совєтського Союзу.

Змагання чотирох міст.

У Києві відбуваються спортові змагання чотирох міст, а саме Києва, Харкова, Москви і Ленінграду. З цієї нагоди зїхалися до Києва найкращі змагуни з цілого СССР. Репрезентують вони всі можливі ділянки спорту. Київське радіо передає звідомлення з ходу змагань російською мовою для цілого Союзу.

Професор Неєдлі в Києві.

До Києва приїхав 22-го червня з Праги проф. Неєдлі для навязання культурного звязку з Україною. Проф. Неєдлі відвідав між іншим Всеукраїнську Академію Наук, де приняли його президент Богомолець і секретар Палладін.

Фільма про перебування польських військ у Києві.

На Україні накручують фільму в 15-ліття „звільнення Києва від Білополяків". У фільмі представлена атака большевицької кінноти на польські війська, вивоження Поляками всякого добра з України, тощо.

ПОЛЬСЬКІ ГОЛОСИ ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИСТАВИ.

ЛЬВІВ. — Кооператива „Українське Народне Мистецтво" виставила вироби українського народнього мистецтва на торгах у Катовицях. Про цю виставу писала чужинецька преса дуже прихильно. „Ґазета Гандльова" з 14-го червня пише між іншим таке:

„Українське народне мистецтво репрезентують на торгах три стійки, з яких особливо одна заслугує на спеціяльну увагу. Дуже обширна й репрезентаційна належить фірмі „Українське Народне Мистецтво", Львів, Ринок 39". А далі: „Бачимо тут прегарно вишивані блюзки й суконки, обруси й серветки (виключно народні мотиви), деревляні тарілки й інкрустовані коробки, майстерно вибивані кораликами, пояски, палиці, вироби дуже вибаґливих, навіть фантастичних форм. Є також великий вибір мальованих деревляних забавок. Стійка дуже гарна й незвичайно багата. Все, що нам дає народня творчість, повна фантазії й задумів, зґромаджено на тій стійці в незвичайно умілому доборі. А стійку обслугує гарна панночка типово української вроди, яка теж є подекуди живою виставою народнього мистецтва: волосся її перевязане покутським ґерданом, блюзка вишивана чудовими покутськими взорами".

Але й тут не обійшлося без згадки про — „Східню Малопольщу"!

САБОТАЖ НА УКРАЇНІ.

ЛЬВІВ. — З одного боку совєтська преса реклямує великий урожай, а з другого подає, що хліборобський саботаж на Україні прибирає щораз більші розміри. В ріжних сторонах ствержено випадки нищення збіжа на пні. В районах херсонському, вознесенському й голованенському місцеві селяни скосили значну скількість пшениці й сховали по своїх загородах. Колхозна управа арештувала багато людей, що стинали колосся пшениці. Засуджують їх по три роки вязниці. На полях виставлено сторожу, що пильнує збіжа. Декуди побудували окремі охоронні вежі для обсервації піль.

НІМЕЧЧИНА РОЗБУДОВУЄ ФЛЬОТУ.

БЕРЛІН. — Німецька адміраліція проголосила, що цього року будуватимуть два броневики, кождий з поємністю 26,000 тон, а далі 28 субмарин і два кружляки по 10,000 тон поємности.

ПРО ЖІНКУ В СОВЄТАХ.

МОСКВА. — Доходження виказують, що на папері прислуговували жінкам всі права нарівні з чоловіками, а крім того признавано їм певні привілеї з огляду на материнство. І так за законом кожна вагітна жінка, що працювала фізично, мала право на звільнення з роботи на 8 тижнів перед породом. По породі мала теж право до 8-тижневого відпочинку. За той час обовязане було підприємство платити їй те, що вона заробляла, будучи на роботі. Умові робітниці мали тесаме право, зменшене до 6 тижнів відпочинку перед породом і по нім. Та виявилося, що в практиці того ніхто не держався. Жінка, яка зайшла в тяж, не діставала роботи. Управителі виразно вимагали зігнання плоду, бо не хотіли бути зобовязаними до пізнішої платні без праці. Виправдували свою поведінку тим, що від них вимагано, щоб підприємства за всяку ціну давали зиски.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОВКОЛА СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Скільки то громів не кидано з ріжних боків на українських „політиків" чи там „дипльоматів", що не могли оборонити української справи на міжнародній арені. А скільки то ще й тепер чути нарікань на нашу нездарність, бо от, мовляв, Латвія, Естонія, чи Литва „добули" свою державну самостійність, а ми її не здобули.

Не місце тут на те, щоб ту справу як слід розбирати. Але всежтаки й при найбільшім нашім самобичуванню треба глядіти на справу здоровими очима й не нищити своєї власної сили та свого завзяття тим, що бачимо вину часто там, де її нема, або беремося виконати те, що є понад наші сили. А це останнє, коли мова про нашу справу й про міжнародню арену, відповідає дуже часто правді.

Щоб зрозуміти, якими шляхами йде світова політика, вистарчить тепер приглянутися тільки тій трагедії, яка твориться у звязку з італійсько-етіопським конфліктом. Беручи справу з боку міжнароднього права, Італія не має ніякого виправдання йти війною на Етіопію. Це може бути правда, що це її життєва справа, що вона потребує кольоній, нової землі, куди моглаб висилати надвишку населення. Вона може теж нарікати на Етіопію, що Етіопія не хоче спроваджувати італійських товарів, а спроваджує їх аж з Японії. Та все те не є ніяким арґументом, щоб нападати на Етіопію і вести з нею війну. А не є арґументом у тім розумінні, що Італія й Етіопія є членами Ліґи Націй, а далі, що вони підписали договір Келоґа-Бріяна, т. зв. паризький договір, про який було у своїм часі стільки писанини в цілім світі, а який поставив війну поза законом.

От бачимо, до чого доходить. Попідписувано міжнародні договори першої ваги. Такі, про які говорено й писано, що вони започаткують нову еру в світі. А що з цього виходить? Італія навіть не звертає уваги на ці договори, ні на ті свої підписи, що є під тими договорами. А бідна Етіопія звертається на всі боки й шукає ратунку, покликуючися на справедливість, на міжнародні договори, і нічого з того всього не виходить. Звертається вона й до Злучених Держав, від яких вийшла ідея замирення світа та створення Ліґи Націй і пакту Келоґа-Бріяна. Та Злучені Держави відповідають, що до цеї справи не будуть мішатися, бо її повинна вирішити Ліґа Націй. А заразом кажуть американським горожанам, що є в Етіопії, вертатись назад до Америки, бо там заноситься на війну. Велика Британія ніби хотіла противитись Італії, а виходить, що і вона вмиває руки, бо ні Франція, ні ніхто інший її не попирає. Так виглядає образ „міжнародньої арени", „міжнародньої справедливости", „освячених договорів" і т. п.

О. С.

ВІДВОРОТ СОВІТІВ НА СЕЛІ

Одна за одною „точки програми" большевиків дістають у лоб: загранична політика війни з Европою, політика робітнича (знесення карток харчових) і т. д. Тепер прийшла черга на сільську політику. Невблагане життя нищить одну за одною оману комуністичної теорії.

Двома законами, з березня 1930 і з лютого 1935 р., Совети цілковито змінили орґанізацію власности на селі, цілковито змінили вигляд колхозів. Сталін зачав відворот супроти селянства. Передусім в аґрарних колективах запроваджено так зване „приусадебное хозяйство", себто кождому членови колхозу приділено кусник ґрунту при хаті на його **індивідуальне, не колективне, загосподарювання.** Одним словом: колхози перемінено, виражаючись по російськи, на „артелі", спілки приватних власників. І так, напр., у деяких колхозах на 70 до 80 гектарів сколективізованих ґрунтів, що є в посіданні всіх, вже є до 50 гектарів дрібних ділянок у заряді індивідуальнім.

І таке розпарцелювання колхозної землі є загальне явище. Скрізь коштом орної землі колхозів збільшувались ділянки індивідуальні. Ті дрібні індивідуальні ґрунта розростаються і в деяких місцевостях досягають до 1½ чи 2 гектарів. Наслідком того занедбується оброблення спільної орної землі, бо кождий сидить на свойому і не дбає про „гуртове-чортове". Що більше, окремі декрети з Москви гальмують провінціональні уряди, щоб не перешкаджали творенню таких індивідуальних рільничих карловатих господарств, бо показується, що навіть такі дають кращий урожай, ніж колективна земля, на якій нема ніякої спонуки до праці.

Новий декрет з 1935 року позволяє для розбудови тих індивідуальних господарств тримати кождому з них по корові, двоє телят, двоє свиней, до десятьох овець і кіз, пташні і кріликів. Показується тепер, що „лише вороги колхозів можуть допустити до примусового відібрання до колхозу коров і дрібного інвентаря в поодиноких членів колхозу".

У звязку з тим банкротством колективізації на селі зявилися декрети, які улекшують поворот і приняття до колхозів, виселених звідтам „кулаків", себто селян, найздібніших і найліпших господарів. Їх, правда, колхозники приймають неохотно, бо більше господарів — менший зиск. Але Совети не мають що робити з тою надмірною робучою силою і таки наказують їх приймати.

В звязку з тою самою невдачею сільського советського господарства стоїть і декрет про привернення права послугуватися найманою працею на селі. Правда, лиш „у винятковых випадках", але ці винятькові випадки стають чимраз частіші.

Як бачимо, одна за одною точки советської колективної господарки на селі улягають зміні, і то на річ концепції господарства індивідуального.

Що за тим може прийти, не час про це говорити, бо ще не видко наслідків нових декретів. Бажанням Советів — при впровадженню наново індивідуального (хоч і замаскованого) господарства і чинника особистого зацікавлення в результатах праці — є очевидно піднесення врожайности. Советам „наплювать", що тимсамим перекреслюють свою доктрину, що соціялістична форма господарства є вища за індивідуальну, аби „інтерес ішов"!

Але наслідки можуть бути для них небажані. Як це було за ленінівського „Непу" (нової економічної політики), разом з економічним скріпленням „несоціялістичного сектора" скріпився він і політично, як **антисоветська** аванґарда широких мас. Це й змусило наступників Леніна завернутися з того шляху. Тепер повторяється тесаме: доктрина комунізму привела не лиш до виголодження села, але й до виголодження держави. Рішили завернутись. Але той заворот напевно знову приведе до **політичного скріплення противсоветських елементів...** Це той зачарований круг, з якого не може вийти Сталін.

В одній російській еміґрантській ґазеті є карикатура: готель „Европа", під вхідними дверима костир, на який, схилившися, дмухає Сталін. Щож він тим робить? Ззаду стоять три горожани. Нагорі напис: „Світовий пожар", надолі: запитання двох горожан і відповідь третього: **Роздувает? Задувает? Надувает!** (що значить по російськи: **обдурює).** Ось на тім обдуренню вже полапалися пригнічені нації СССР, полапалися й робітники заходу. А тепер, як полапаються на цілій колективістичній господарці і селяни СССР, тоді недобрі часи наступлять для диктатора і його режиму.

ЗА ПРОВІД У СВІТІ

В мікрокосмі американської суспільности, а радше в середовищі, що є поза суспільністю, між американськими босяками, йде поважна дискусія над тим, що хтось із босяків повинен стати дорадником президента Рузвелта, отже війти в склад його „мозкового тросту". Дан О' Браен, самозванчий король босяків, здав іспит у „Босяцькій Колеґії" в Ню Йорку і в пятницю, 5. липня, відбулася його промоція на доктора босяцької „дінґольоґії". У своїй промові, виголошеній з цієї нагоди, він подав такі кваліфікації босяка на члена тросту мозків: „Побратими, волоцюги по запіллях життя! Одною з важних помилок адміністрації президента Рузвелта є те, що він не взяв собі за дорадника когось із нас. Питаю вас, хто може ліпше знати про безробіття, як волоцюга? Його технольоґічна рада в тому булаб недоцінена. Він єдиний має зрозуміння, що то недоцільне є поставити кожну людину до праці, бо деякі люди з природи неспосібні до праці. А чейже босяк сам себе втримує. Як член мізкового тросту, він єдиний міг би знайти розвязку на оту предавню тайну безробіття".

В мікрокосмі американського життя, отже в Білому Домі у Вашинґтоні, є цілком інше середовище, яке придумує всякі можливі засоби для виведення Америки з небувалого досі положення. Серед кілька-літнього безробіття, серед безупинного докучування президентови за його „Новий Розділ", перейшов у федеральнім сенаті 19. червня законопроєкт про суспільне забезпечення. В ньому призначується 50,000,000 долярів на старечі пенсії для таких людей, що вже не мають часу відложити дещо із заробітків на дні старости. В другій частині поданий пенсійний плян для яких 25,000,000 людей в Злучених Державах, а в третій частині подані способи переведення по стейтах забезпечення на випадок безробіття при допомозі федерального уряду. Ввесь плян є просто ґіґантичний не лише своїми комплетними викінченнями в кожній із згаданих ділянок, але і фінансовими вимогами, що їх пишеться на папері астрономічними цифрами.

Окремо подбав уряд про створення Краєвої Адміністрації Молоді для допомоги американській молоді у викінченні студій або вишуканні праці. Закон Ваґнера про забезпечення робітникам права колективних переговорів з підприємцями, це „Велика Хартія Праці", як його назвав голова Американської Федерації Праці. Його підписав президент 5. липня. А 24. червня перейшов у палаті послів закон про допомогу фармерам-посесорам при викупні господарств, що вони їх загосподарили. На переведення такого пляну призначується один міліярд долярів.

Крім того наладжений уже плян Адміністрації для Поступу в Роботах, тобто, як розділити по стейтах прилюдні роботи, ведені федеральним коштом для притягнення до праці 3,500,000 безробітних і створити в будуччині нове багатство для краю. Специяльну увагу звернено на „робітників у білих ковнірцях", отже на інтелектуальних робітників, які, як прим. у Ню Йорку, творять 25 відсотків усіх безробітних. На переведення проєктів будови призначено з федеральних фондів 4 міліярди долярів. При допомозі тих грошей можна буде перебудувати цілі дільниці великих міст та поліпшити цілі земельні смуги.

Минулого тижня мали ми в Шікаґо „Тиждень червоної аґітації", веденої в Шікаґовськім університеті під покровом советського амбасадора Трояновського. Була також краєва конференція праці в Кемп Тамімент у Пенсилвенії. Там поважно обговорювано можливість зорґанізування робітничої політичної партії. Таксамо дуже радикальні погляди висловили делеґати краєвої конвенції американського вчительства в Денвер, у стейті Колорадо. В часі вакацій відновляють на стало Інститут для Прилюдних Справ при університеті Вірджінія в Шарлотсвіл, де обговорюють найріжнороднійші суспільні й політичні біжучі справи на цілковито безсторонній плятформі. З нагоди Свята Незалежности, 4-го липня, почули ми промови навіть від міністра війни, що найбільшим ворогом Америки є під пору комунізм. При цій нагоді найвизначніші громадянські діячі проголосили „Сьогоднішню Декларацію Незалежности", як „декларацію волі від злочину й комунізму", складену на лад справжньої декларації з 1776 р.

Все те суперечности, але вони вказують, що Америка може на такі суперечности собі дозволити і не завалиться. А що то сталосяб, коли би, приміром, такі пляни, проєкти, суперечні заклики, конвенції й конференції відбулися в якій-небудь іншій державі світа? Можна сміло сказати, що вона завалилась би, як не зараз, то завтра.

Є люди, що з подивом глядять на Злучені Держави Америки. В місті Кантон, у стейті Ню Йорк, покінчилася 22 червня б. р. конференція над канадійськими й американськими відносинами. Були там делеґати Злучених Держав та Канади. У ній брав участь і колишній делеґат Канади на мирову конференцію у Версаю, Дж. В. Дафо, редактор вінніпеґської ґазети „Фрі Пресс". Він стрінув на нараді в Кантоні американського делеґата на мирову конференцію, д-ра Шатвела. І до нього сказав Дафо таке:

„Було тоді щось такого в Парижі, чого не було перед тим у світі. Одна держава на великій міжнародній конференція мала моральний провід у світі, і то загально признаний. Не був це мілітарний провід, себто на підставі загрози, а на підставі морального ідеалу. І хочу сказати це вам, Американці, що це була година вашої слави, а ви її відкинули з поважними наслідками для вас самих і для світа, і то з наслідками, які не дадуться обрахувати.

„Від себе... колиб я мав голос, щоб його почули по цілій Америці, я сказав би до народу Америки: „Ви можете відзискати отой моральний провід світа!"

Нераз даються чути голоси: „Колиб так Америка мала відповідну армію, який прегарний лад вона завелаб у світі!" Але історія про щасливого чоловіка, що тому був щасливий, що навіть не мав сорочки, вказує, що може тому Америка сильна, що її лад не збудований на штиках. І тому хочуть зробити її провідницею світа.

Семен Демидчук.

ПЕРЕД РЕФОРМОЮ ВИБОРУ ПАПИ.

Як повідомляють з міродатних ватиканських кол, заноситься на реформу способу вибирання папи. Апостольська столиця хоче улекшити східньо - католицькому духовенству вплив на вибір папи. Воно мало би висилати своїх делеґатів на конкляве. Побіч кардиналів мали би засідати в конкляве: патріярх Антіохії сирійського обряду з Байруту, патріярх маронів в Антіохії з осідком у монастирі Берке у східньому Ливані, патріярх мельхітів у Дамаску, вірменський патріярх з Киликії і коптійський патріярх з Александрії. Крім того обмірковують можливість відновити звичаї з початків християнства, а саме покликати до конкляве архиепископів і митрополитів. Коли будуть приняті нові приписи папського вибору, слід рахуватися з редукцією числа кардиналів.

В. Будзиновський.

ВИБУХ ЗАЗДРОСТИ

(3)

— Анно! — нарешті промовив недужий. — Не хочу робити себе ліпшим, як я є. Я зле зробив. Так я не пішов так далеко, як ти гадаєш. Так я ніколи не забувсь би. Ніколи, преніколи.

— Не бреши! — крикнула гостро. — За ніщо нікого не бють з заздрости так, щоби з нього аж каліку зробити. Так, ти тепер каліка!

— Він хвилю мовчав і відповів задирливо:

— Хтож потерпів і терпить, як не сам я! Коли ти так до мене! Кого все те ще обходить?

Заскочена такою відповідю, сказаною рішучо і зимним тоном, промовила цілком лагідно:

— Кого се обходить, питаєш? Кому ти прирік себе, Ромку? То було на Петра і Павла. Тямиш? Чи будеш мені вірний? — питала я тебе. А ти сказав мені:

„Що ти думаєш про мене? Я дав слово чести. Приректи судженій вірність, є таксамо добрим словом чести, як всяке інше слово чести. Лайдак той, що ломить його!"

— Ось так ти сказав тоді. А нині, по шістьох тижнях? Не скажу, який ти, бо ти вже сам зробив се!

Недужий раптом троха підвівся, і спертий на ліктю сказав гостро:

— Чи можеш мені щось погане закинути? Чи ти бачила таке?

Тепер вона розсипалася:

— Ти смієш перечити? Ти фальшивий лайдаку, ти! Гарнеб то було подруже, коли ти думаєш собі: „коби лиш вона не виділа! Коби лиш не виділа!" Деж вірність має стояти? Перед, чи за плечима? Нащож виходять замуж, як не на те, щоби мати вірного чоловіка? Я не мушу йти замуж. У мого брата нічого не хибує мені. І ліпше ввесь вік свій звікувати наймичкою, як бути жінкою радника, котрий, як ти, так помітує вірністю і не має совісти. Гарноб то було, як би мій муж поза моїми плечима з кождою кухаркою... тьфу! Ти... ти... ти...

— Анно!

— Мені лячно дивитися на тебе, ти фальшивий, ти! Баламут,... ще гірше!

— Позволь, нехай скажу пару слів, — просив.

— Можеш сказати, що тобі слина на язик принесе. Можеш виправдуватися, як схочеш. Довіря вже пропало і не вернеться. Ти може й поправивсяб... як ще годен... та нинішній день вже не вилетить мені з голови. В моїй голові все будуть товктися думки:

„Він годен зраджувати! Годен! Вже в першім часі після заручин. Вже тоді, коли любов буває найсильніша, він обманював. Правда, за те побили його майже на смерть, і ціле село знає про се. Та відтепер він обережніший. Я мала би в хаті скінченого лайдака...

— Анно! — крикнув Роман. Рушився, щоби вискочити з ліжка, та ноги заболіли так, що він впав назад на подушку.. Зуби затис з болю, на чоло виступили грубі краплі поту.

Вона хвилю гляділа мовчки на нього. Він промовив придавленим голосом:

— А як би я справді согрішив! Якеж камяне серце у тебе! Тепер, коли я сам самісінький... покинений...

Вона скорими кроками ходила по кімнаті, з кута в кут. Троха не крикнула, таку тривогу викликала в своїй груди своїми власними словами. Стоячи в куті кімнати, далеко від ліжка, звернулася до нього і вже цілком спокійно спитала:

— Коли ти справді не провинився, то скажи, як се було?

Він з болю стис руками колдру і сказав:

— Мій Боже, як се сталося! Я був на імянинах мого начальника. Там було що пити. І я випив дещо. Та пяний я не був, лиш веселіший, як звичайно. В ночи, по дорозі до хати, ішов я попри дім Займича. Я пригадав собі, що там спить знайома дівчина, з котрої можна троха зажартувати собі. Я застукав у вікно.

— Як ти затямив собі, котре то її вікно! — перебила.

— Або я раз бачив її у вікні? Яж попри ту хату іду чотири рази на днину. Рано і по обіді, ідучи до уряду і з уряду... Отже, знаючи, що то її вікно, я застукав.

— І нічого більше? — спитала. — Що за невинне ягнятко, той Роман Мальчак! Лиш для жарту, ти застукав у вікно? Лиш се? Ромку! А як я зажадаю, щоби ти дав на се слово чести? Слово чести ти так високо ставиш! Отже, коли я спитаю тебе, чи се правда!... Дивися мені просто в очи!

Він глядів їй отверто в лице. Нараз кліпнув повіками, неначе би блиснуло гостре світло. Після того став розглядатися, як такий, що шукає якоїсь помочі. Робив се мовчки, як німий.

— Ну! Дай слово чести! — промовила гостро.

Стояла перед ним як фіґура з каменя. Він, затискаючи зуби, відсунувся до стіни і захлипав.

Анна знов зачала ходити по кімнаті. Гарапа вона вже давно не мала в руках. Лежав на землі. Відчинила вікно, щоби хустиною вигнати мухи. Смрід з гарбарні вдарив так, що вона вікно скоро назад зачинила. Стала крутитися по хаті, будьтоби, щоби зробити лад. Книжки, частини одягу перекидала з місця на місце. Лиш на те, щоби задавити своє зворушення.

— Сей ледащо, який він страшно бідний тепер! — думала. — Каліка. Лежить в таких болях і мучиться. І вже нікого не має...

Тихо, тихенько приступила до ліжка. Легко поклала руку на його чоло і відсунула волосся. Він хлипав так, що аж рамена підскакували. Про слово чести вже не говорила нічого. Раптом схилилася над ним, притисла його голову до своєї груди. Цілувала його чоло, його лице, його уста.

— Далі так не може бути, — промовила. — Ти мусиш мати якусь опіку. Лікар був у тебе? Що сказав?

— Перевязав обі ноги. Казав, що мушу бути терпеливий.

— Чи та стара добре опікується тобою? Як ні, то я піду до шпиталю, щоби тобі прислали яку. І сама буду приходити до тебе. Буду приносити тобі їсти. Може ти зле лежиш. Поправлю подушки. Дуже болить тебе?

— Тепер вже ні, Анно. Тепер вже ні! — відповів, скрившися з болю.

Обома руками гладила його по голові. Її лице сяло вдоволенням. Вона вже знала, що до заздрости не має жадної причини. Знала, що жадна Займичівна не збаламутить його.

Аж десь коло другої години в приходській кухни спалахнув вогонь, бо вернулася Анна, сестра і кухарка пароха. Брат не питав, що там сталося. Йому досить було того, що, глянувши на лице сестри, побачив, що воно веселе. Ще годинка, і голодний парох дістав свій обід.

(Кінець).

НАШІ ПРИХИЛЬНИКИ, ЧЛЕНИ ЗАКОНОДАТНИХ УСТАНОВ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

У Чехословаччині відбулися, як відомо, вибори до парляментарних палат. Серед вибраних є кілька послів і сенаторів, яких нам, Українцям, цікаво пізнати ближче. У минулих роках вони часто виступали у наших справах, а деякі з них і пером боронили нашу справу або прихильно освітлювали її перед Чехами.

Д-р Іван Дерер (нар. 2. III. 1884) — „великий Словак", як його називають. Ще перед революцією був відомий як визначний словацький політичний і соціяльний діяч. Тепер він вже семий раз засідає у раді міністрів. За його міністрування у ресорті освіти були введені українські підручники на Підкарпатській Русі. Ще в 1920 р. була призначена комісія при Чеській Академії Наук, що мала вирішити питання мови для навчання в школах на Підкарпатській Русі. Ця комісія 4. XII. 1920 р. прийняла таке рішення:

„Розвязка питання про літературну мову для якогось народу має належати перш усього тому народови. А тому чеські фахівці можуть висловитися про літературну мову Підкарпатської Руси, але з застереженням, щоб їх погляди не надавати більшої ваги, ніж волі населення Підкарпатської Руси.

Творити штучно нову літературну мову для населення Підкарпатської Руси з наукового погляду булоб помилкою, а з погляду чеської і славянської політики річю небажаною. Окремої мови для Підкарпатської Руси витворювати також непотрібно, як і для окремих племен у чехословацького народу, як, наприклад, для Ганаків. Через те, що місцеве, русинське, наріччя на Підкарпатській Руси є безумовно наріччям малоруським, треба як літературну мову тамошнього населення взяти літературну мову малоруську, якої вживають найближчі його сусіди й одноплеменники, себто галицькі Українці. Признанням літературної української мови як мови навчання у школах на Підкарпатській Русі оновно влекшується відкриття нових шкіл і працю у школах на Підкарпатській Русі, бо буде можна використати книжки, а може й учителів з Галичини. Побоювання, щоб через те не підтримувалась українська іредента на Підкарпатській Руси, не має підстави". (Франтішек Тіхи: „До мовної політики нашої влади на Підкарпатській Руси. Дерерови з пятьдесять літтям. 1934).

Переводити в життя ту ухвалу Чеської Академії Наук почав міністер д-р Іван Дерер. Були складені для шкіл підручники українською мовою і введені у школах на Підкарпатті, усуваючи зі шкіл підручники російською мовою, що панували там до того часу.

Це викликало гострий спротив москвофілів на Підкарпатті. Досить вказати, що в деяких місцевостях москвофілі аранжували навіть шкільний страйк, але міністер Дерер витримав той натиск. І коли сьогодні на Підкарпатті запанував правдивий український напрямок у шкільництві, то це завдяки д-рови Дерерови, що правильно зрозумів національні змагання підкарпатського населення.

Д-р Іван Дерер став міністром освіти, коли вже почалося звуження праці еміґраційних культурних установ. Але відомо, що емігрантські школи, особливо Український Високий Педагогічний Інститут і гімназія, не один раз щасливо виходили з наміченого ліквідаційного пляну, лише завдяки д-рові Іванові Дерерови, тодішньому міністрови освіти. В попередньому і сучасному кабінеті д-р Дерер є міністром юстиції.

Інжінір Яромір Нечас (нар. 17. XI. 1888 р.) наймолодший міністер у новому чеському уряді. Але це старий приятель Українців. Вже сам список його книжок на українські теми приємно вражає нас: „Українське питання" 1918, „Щире слово про чесько-українські взаємини", 1919, „Прошу за один славянський нарід", „Східньо - европейська трагедія й Україна", „Підкарпатська Русь та чеська журналістика" і т. д.

У своїй праці „Щире слово про чесько-українські взаємини" інж. Нечас робить закиди чеській політиці, що про Українців думала лише на підставі одного гурту зпоміж Українців з Галичини. А з ними у Чехів, правда, було багато непорозуміння. Інж. Нечас пропонує поставити великий хрест над цими непорозуміннями і ніколи їх не згадувати, тимбільше, що український нарід у Галичині в цілому не мав ніякого відношення до цих непорозумінь. „Найчастіше вони виникали на парляментарному тлі, де галицькі і буковинські посли так часто підтримували австрійську владу і ставилися проти нас"... Але кілька рядків нижче інж. Нечас підкреслює, що всеж таки українські посли у віденському парляменті „ніколи не голосували проти Чехів в основних національно-політичних питаннях, цілком інакше, ніж це робили Поляки".

У тій книжці інж. Нечас наводить авторитетні думки чеських піонірів Ріґра, Палацького, що від щирого серця визнавали законність державних аспірацій нашого народу, всупереч пануючій на це опінії Росіян і Поляків. Інж. Нечас кидає слово осуду Чехам, що хотять виступати в ролі менторів і приписувати Українцям їх державну форму і державні взаємини з своїми сусідами. У своїх працях інж. Нечас указує причини, чому Українці не можуть бути натхнені славянською ідеєю, коли вони саме найбільш терпіли від Славян, російського царизму і польської шляхти. В сучасній владі інж. Нечас є міністром соціяльної забезпеки. Д-р Іван Дерер і д-р Нечас є послами від чеської соціял-демократичної партії.

Франтішка Пламінкова народ. 5. II. 1875) сенаторка. Фр. Пламінкова, бувша інспекторка жіночих промислових шкіл, голова чеської Жіночої Національної Ради і державного союзу учительок, заст. голови союзу учительства в ЧСР., діяльна членкиця багатьох освітніх організацій і т. д. Від 1926 р. членкиця сенату з партії чеських народних соціялістів.

Коли жінки хотять мати живий образ жінки людини, що вміє боротися за права жінки, хай студіюють життя і працю пані Пламінкової! Пані Пламінкова ще в 1905 р. основала „Комітет за виборче право жінки". Партія народних соціялістів цілком оцінила її працю, як політичної діячки, бо вибрала її заступницею голови партії. Без прибільшення можна твердити, що пані Пламінкова це одна з найвпливовіших жінок в чеському громадянстві й найбільше відома на міжнародньому форумі. Дуже часто жінки інших держав, де жінки не мають політичних прав, запрошують пані Пламінкову на виклади між їх політичними чинниками про потребу дати жінкам політичну рівноправність, бо її слово авторитетне і на чужині.

Становище пані сен. Пламінкової до української еміґрації в ЧСР і до українського народу дуже добре змальоване видатними українськими жінками панею С. Русовою і панею З. Мірною у статтях у чеському часописі „Жіноча Рада" чч. 3 і 4 та в ювилейному збірничку „Франтішка Пламінкова", що видало В-во „Чесько-Українська Книга", Прага 1935, випуск 10.

„Чи загрожена українська гімназія, чи українська молодь опинилася в розпучливому стані, чи Українкам, як еміґранткам, тяжко дістати візу за кордон — у всіх цих справах радо допомагає пані Пламінкова. І українська еміґрація, головно жінки, так часто турбують паню Пламінкову. І пані Пламінкова, хоч і тяжко зайнята своїми державними справами, ніколи не відмовляла в цих дорогих для нас побаченнях". Від Українців залежить, щоб пані Пламінкова ще більше проявила свої симпатії до нашого народу.

Д-р Франтішек Совкуп (нар. 22. VIII. 1871 р.). Голова сенату, один з найвизначніших членів чеської соціял-демократичної партії. Д-р Фр. Совкуп — старий чеський політичний діяч. Революціонер — „трибун чеського народу", — під такою назвою виданий збірник у його честь з нагоди 60-літнього ювилею. Революційну діяльність почав ще зі студентської лавки. Декілька разів був послом до віденського парляменту. Автор майже пятьдесятьох творів більшого і меншого обєму. Більша частина з них це огненні брошури-розвідки, зі статистичними даними, про злочинність австрійсько-угорської влади. Д-р Совкуп один з головних творців чеської соціял-демократичної партії, що сьогодні, після аґрарників, є найбільшою партією в Чехословаччині. Він один з тих, що виніс на своїх раменах, безплатно працюючи десятки років, видання партійного часопису „Право Ліду", „Ощадно-позичкової каси", що сьогодні має оборот на грубі міліони в ріжних самостійних партійних підприємствах.

Заслуги д-ра Совкупа для чеського народу на міжнародньому полі підкреслив мін. Бенеш, який заявив, що грунт для міжнародної політики чеського народу підготовив д-р Совкуп своєю працею.

Д-р Совкуп одна з головних осіб чеських революційних подій 28. жовтня 1918 р. Устами Совкупа чеський нарід усував австрійську владу; йому, як гарному стилістови-правникови, доручали писати всі поклики до народу в бурхливі дні революції і всі акти революційної конституанти.

Д-р Совкуп, як щирий демократ, сильно відчуває кривди, від яких страждають поневолені кляси його народу і недержавні народи. Кожний еміґрант, якоїбудь нації, завжди знаходить у д-ра Совкупа моральну, часто і матеріяльну а бо правну підтримку. Д-р Совкуп старий парляментарист, приятель д-ра Кирила Трильовського. Огненні промови д-ра Совкупа у віденському парляменті в обороні поневолених народів викликали у д-ра К. Трильовського похвальні репліки.

Українська еміґрація за 15 років свого перебування в Чехословаччині нераз знаходила правну і моральну підтримку у д-ра Совкупа. При всякій зручній нагоді д-р Совкуп виявляє свої симпатії до українського народу. Напр., на виставі у Шікаго д-р Совкуп відвідав український павільон і бажав Українцям осягнути свої ідеали.

Маємо серед чеського народу ще багато прихильників українського народу, наших змагань і прагнень, але, на жаль, мало хто про це знає з широкого громадянства.

Прага, в червні 1935.

Григорій Омельченко.

Добра тактика.

— Я освідчуся нині доньці директора.

— Котрій, бо він має дві доньки?

— Ще побачу. Якщо він буде в добрім настрою, то освідчуся молодшій; як у злім, то старшій.

ПРОТИЧУЖИНЕЦЬКЕ ВІДНОШЕННЯ ОПЕРТЕ НА ФАЛЬШИВИХ ІНФОРМАЦІЯХ.

Перед спільною комісією конгресу полковник Д. В. Мек Кормик, державний комісар іміґрації й натуралізації, різко скритикував вороже відношення супроти чужинців виявленням фальшивих інформацій відносно числа чужинецького населення в Америці. Він предложив статистичні дані, котрі опрокидують дикий крик про „міліони нелеґальних чужинців" в Америці. Комісар Мек Кормик між іншим сказав:

Упередження до чужинців, яке тут існує, відноситься посередньо чи безпосередньо до третини всього населення, бо одна людина з кожних трох у цьому краю є чужинецького роду або з чужинецьких родичів. В засаді ми справедливі та толерантні люди. Тому мусить бути причина того упередження. Я переконаний, що та причина лежить у поброблених спробах, щоб змалювати чужинця як загрозу нашій формі правління, праці й способови життя.

Цього не можна зробити без вказання великого числа чужинців, котрі можуть становити небезпеку в тому напрямку. Потреба чисел для доказу про положення чужинецького питання була причиною загального побільшення числа чужинців, а особливо тих, котрі прибули сюди нелеґально.

Числа, так часто цитовані, це фантастичне переборщення. Крихітки доказів не знайдеться на піддержку того. В тім не тільки брак урядового потвердження, але це зовсім нехтує обчислення переписного бюра, іміґраційного бюра та звіту департаменту праці в цій та в останній адміністрації.

Не може бути претенсій на непомильність, розвязуючи таке питання як число нелеґальних чужинців. Якби їх можна точно обчислити, то й можнаб було вишукати та депортувати їх. Нижче подана аналіза основана на обчисленнях переписного та іміґраційного бюра з додатком недавньої провірки іміґраційного руху чужинецьких моряків у нюйорській пристані, котру зробили: бувший секретар праці В. Н. Довк, заступник комісара іміґрації та дві групи окружних директорів іміґрації.

Ці доказування будуть розглядувані без участи тих людей, котрі їх винесли, та без публікацій, де вони були друковані, тому, бо вважаю, що ті твердження по більшій части зроблено в добрій вірі. Підозріваємо, що багато з тих фальшивих інформацій походять зі звичайних джерел, а тому, що вони розсіяні між членів конгресу та в пресі, треба їх розглядати.

1) Чужинецьке населення Злучених Держав не виносить 20 або лише шість міліонів, як часто повторяють, але всього 4,922,000. З того числа приблизно півтора міліона посередньо через родичів чи безпосередньо поробили вступні кроки для набуття американського горожанства.

2) Доказування, що тут знаходяться від 3,500,000 до 10,000,000 нелеґальних чужинців, це фантастичне перебільшення. Найточніше обчислення виказує, що число чужинців, котрі нелеґально приїхали та тепер підлягають депортації, не досягає сто тисяч, а всіх разом нелеґальних еміґрантів, включаючи тих, котрі не годні доказати свого леґального приїзду, та вже не можна депортувати, виносить 400,000.

3) Прибування чужинецьких моряків постійно зменшається, бо замісць 250 тисяч річно, як говорять, ніколи не перевищало число 21,481 кожного року пересічно, а за останні чотири роки тільки по 1,580 річно.

4) Нема тут міліона моряків, що приїжджають річно, але приблизно 250 тисяч. Замісць пів міліона таких моряків, що покидають кораблі чи, будучи вільні в праці, остаються тут, загальна надвишка прибувших по відчисленню виїхавших у році 1934 виносить несповна 250 осіб.

5) Замісць звіту переписного бюра, де виказано, що 500,000 Мексиканців прибули сюди нелеґально від 1920 до 1930 року, вони вказують, що 289,000, котрі мали леґальне право перебувати тут, повернулись до Мексика або повмирали. Згаданих пів міліона нелеґальних іміґрантів це діти, американські ситизени, роджені з мексиканських родичів у Злучених Державах.

6) Звіт про число нелеґальних Мексиканців у Злучених Державах дуже переборщено. Збільшення мексиканського населення повстало через високу скалю уродин, а не через якунебудь іміґрацію. Мексиканське населення, роджене в Злучених Державах, виказує побільшення на 562,354 або 231 відсотків від 1920 до 1930 року, коли мексиканське іміґраційне населення збільшилось тільки на 159,638 або 35 відсотків у тім самім часі.

Я довго вагався підбиратись опрокидувати доказування, про котрі була мова, і тепер не був би їх підносив, але я пересвідчився, що в таких скрутних часах які тепер існують, фальшиві звіти можуть послужити як запальний матеріял до ворожнечі, нетерпимости та противенства, і в той спосіб поставити частину населення проти себе, якщо вчасно не зарадиться тому лиху.

ФЛІС.

Р. Кук.

УЧИТЕЛЬ НА ЗАРУЧИНАХ

Наш учитель, господар кляси, мене — тоді нещасного хлопця — любив більше, ніж інших учеників. Я не знав чому, тому мені було воно підозріле. Бо я не дуже то заслугував на цю учителеву ніжність. Таксамо мій брат Іванко. Ще загадочніше було для мене, що я частіше діставав „похвальні" ноти, а при кінці шкільного року одержав нагороду як „відзначаючий".

Господар кляси дуже часто заходив до нас. Траплялося, що того самого дня двічі й тричі переступав поріг нашої хати. Все знайшлася якась причина. То потребував молотка, та забув позичити цвяха, тому мусів вернутися. Другим разом просив трохи нитки, та забув, що йому треба й голки. Тому приходить знову. Тимчасом дома не міг найти відірваного ґудзика. Вже втретє стукає до дверей. І т. д. і т. д.

Учителеві відвідини не подобалися передовсім нам молодим, бо ми все тоді згідно з приказом мами, мусіли забути про щоденні дитячі заняття: бійки та плач.

Було нас у батька й неньки дванацятеро дітей. Одну-одиноку сестру ми дуже любили.

Коли мама з паном учителем вела довгі гутірки, то наша сестра — тоді сімнацять-літня знаходила ріжні причини, щоб остатися в кімнаті. Або укладала й перекладала яськи та забавки на канапі, або складала тарілочки й горнятка в креденсі, хоч усе було в порядку. Її очі все частіше стали стрічатися з учителевими. В його лиці відзеркалювалося велике щастя. Мама ніби не запримічувала того, а вона вдоволено позирала на свою одиначку, раділа її будучим щастям...

За маминою порадою стала сестра щось старанно шити. І швачка щодня приходила до нас.

Тепер і ми запримітили, що ті нещасні відвідини могли би перемінитися в заручини та що наша люба сестра Софійка може вийти за вчителя. В нас пробудилася завість. Яке право має взяти її цей чуженецій? Ми не дамо!

Тимчасом трапилася одна нещаслива пригода. Саме як мама пекла хліб, прийшов учитель. Наскільки я зрозумів, говорили про якісь тисячі ринських, про виправу, хатню обстанову. В мені закипіло. То воно так? Сестра купить учителя тай ще стільки принесе йому?

Мама пекла тоді також паляниці з повидлами (їх дуже любила сестра). Саме виняла була їх із печі та в поспіху полишила на кріслі. Учитель того не запримітив і сів саме на те крісло.

— Пане управителю, паляниці! — переполошилася мама.

— Дякую, та я не голоден.

— Але, пане управителю, з повилами.

— Дякую, не можу. Я щойно поснідав.

— Але ви... сіли...

Тепер також уже й учитель запримітив, що від споду йому чогось тепло. Зірвався та на старанно випрасованих білих штанах намацав повила. Годі сказати, кому було неприємніше: вчителеви, чи мамі.

Ми розбіглися, бо на місці не могли сміятися з учителевої пригоди. Крадьки заглядали ми що далі буде. Наймичка перша отямилася. Кухонним ножем бодай згрубшого зішкробала повила зі штанів, а потім стала їх змивати мокрою миткою. Водою розпущені повила стікали панови управителеви по ногавицях аж до землі. Мама втекла. На це видовище прийшла подивитися і сестра. Ми її прислали! Скрикнула та вибухнула плачем. Якби мала була слабі нерви, напевно булаб упала мертва. Не знала, що і як, тому думала, що вчителеви притрапилося щось іншого...

Як лише наймичка обшкробала, та зовсім змочила цілі вчителеві штани, учитель нишком забрався до себе додому через сад, супроводжений нашим притаєним сміхом і злорадною веселістю.

За кілька днів прийшов зовсім пригноблений іще двічі, чи тричі, та Софійки „не було дома"... Вкінці зовсім перестав приходити.

Пізніше я в школі нераз переконався, що значить мати строгого, та справедливого вчителя, та вже більше — не був „відзначений".

ВІДОЗВА „УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ АСОЦІЯЦІЇ" В СПРАВІ ЗБИРАННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ.

ДО УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ УСТАНОВ, ОКРЕМИХ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Українська Наукова Асоціяція вирішила розпочати систематичну працю збирання відомостей про українських наукових працівників по всіх галузях наукового досліду та наукової роботи. Маємо на увазі зосередити в Науковій Асоціяції, по можливості, матеріял про всіх українських наукових працівників, як тих, що нині науково працюють, так і тих, що вже померли, залишивши після себе наукову спадщину чи у вигляді надрукованих праць, чи у вигляді ще неопублікованих матеріялів своєї наукової роботи (почінаючи з XVII ст.). При успішному переведенні цього завдання, як його вивершення, Українська Наукова Асоціяція має на меті видати словник українських учених, який би підбив підсумки того, що внесла українська нація до загальної скарбниці науки.

Цілком зрозуміло, що таке завдання не може бути успішно виконане лише силами однієї установи, як би вона уважно й ретельно не поставилась до своєї праці. При сучасних умовинах наукової діяльности українських наукових працівників, розпорошених, поділених кордонами ріжних держав, примушених часто працювати в чужих наукових інституціях, це завдання можна осягнути лише при активній допомозі, з одного боку, всіх наших українських наукових осередків, і, з другого боку, при активній підтримці самих українських наукових працівників. Маючи на увазі велике національне значіння наміченої мети, Українська Наукова Асоціяція сподівається, що всі українські наукові інституції, наукові товариства, українські школи, професійні обєднання, органи преси і т. ін., а також окремі особи надішлють до Наукової Асоціяції відповідні відомости, керуючись опрацьованою анкетою.

Українська Наукова Асоціяція формальною ознакою терміну наукового працівника вважає виявлену вже тією чи іншою особою наукову роботу, засвідчену в друкованих працях. Але, маючи на увазі специяльні умовини діяльности власне українських наукових працівників, великі трудноці для публікації їх праць, термін „друкована праця" має розумітись якнайширше, включаючи сюди праці, опубліковані літографічно, чи іншими засобами друку. Теж саме треба зазначити і щодо мови опублікованих праць, особливо тих, які виконується з доручення та при співробітництві в чужоземних наукових інституціях.

Відповідно зазначеному вище загальному завданню наміченого видання, що має метою вияснити участь представників української нації в загальній науковій роботі, УНА вважає доцільним перевести збирання відомостей про українських наукових працівників, надаючи цьому поняттю якнайширше розуміння щодо національного моменту. До складу тих наукових працівників, які мають увійти до проектованого словника і про яких треба збирати відомости, належать: 1) особи українського походження, що свідомо присвятили себе науці український, 2) особи походження неукраїнського, але які головну свою наукову діяльність віддали українським проблемам, і нарешті 3) особи українського походження, що з ріжних причин примушені були свою наукову працю провадити як працівники інших національностей. Щодо останньої категорії, то її значіння найбільше стосується до минулого, коли при умовинах політичного й національного гніту представники української нації науково не могли працювати в сфері української науки.

Виконання поставленого завдання вимагає довшої та систематичної праці і в свойому практичному здійсненні автоматично розпадається на кількох стадій. В першу чергу треба зібрати відомости про сучасний склад наукових працівників, і в цьому успіх розпочатої праці в найбільшій мірі залежатиме від того, яку допомогу й підтримку дістане УНА від наукових установ, окремих осіб та українського громадянства, особливо в справі складання повного та вичерпуючого спису наукових працівників.

За цією підтримкою УНА звертається з проханням надсилати як персональні повідомлення, так і списи членів наукових установ, заповнені анкетами та всі корисні для справи матеріяли (фотографії, біографії, мемуари й т. і.).

UKRAINSKA VEDECKA ASOCIACE
Praha XII, Slezska 7./1 p., m. 19.

Дитяча льогіка.

— Матусю, чи щоби мати діти, треба мати чоловіка? — питається маленька Ірця.

— Так, дитинко.

— А щоби мати близнята, то треба мати двох чоловіків?

УКРАЇНСЬКА НАУКОВА АСОЦІЯЦІЯ В ПРАЗІ

АНКЕТА

для збирання відомостей про українських наукових працівників.

1. Імя й назвище ______________
2. Дата й місце народження ______________
3. Освіта (середня й висока) ______________
4. Наукова кваліфікація (доктор зах.-європ. универс., магістер, доктор кол. російськ. унів.) ______________
5. Чи викладаєте(ли) в якій школі та які саме предмети (як лектор, доцент, професор) ______________
6. В яких українських та чужоземних наукових установах берете участь? ______________
7. Праці й рецензії — подайте бібліографію Ваших праць (окремих видань, статтей та рецензій),*) дату 1-шої наукової праці ______________
8. Які праці маєте готові до друку? ______________
9. Прохаємо додати автобіографію, а також фотографію з власноручним підписом.
10. Власноручний підпис ______________

*) При великій скількості праць можна писати на окремому аркуші з власноручним підписом автора.

У підприемстві посередництва подруж.

— Я мав би для вас відповідну жінку з пятькімнатним мешканням.

— Чи гадаєте, що ця жінка сподобалась би мені?

— Навіщо має подобатися? Як є пятькімнатне мешкання, то одно другого може й не бачити.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

АЙРОНДЕКВАЙТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка від. 289, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 12. липня, в годині 7-мій ввечір, в Українській Гали на Норт Гудман. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Годовка, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, подає до відома всім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 12. липня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній. Кождий член має явитися на ті збори, бо маємо багато справ до полагодження. Буде справоздання за пів року, справа пікніку і фотографії. Ще раз пригадуємо довгуючим членам, щоб вже раз вирівнали свої вкладки. — І. Березяк, предс.; М. Куба, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 12. липня, в годині 7:30 ввечір, в Нар. Домі. На ті збори просимо всіх членів прибути якнайчисленніше, бо маємо важні справи до вирішення. Буде справоздання уряду і контр. комісії за 6 місяців діловодства. — Теодор Гавриш, предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 12. липня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон вул. Просимо всіх членів прибути на час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду і контр. комісії. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Нових кандидатів, котрі хотілиб вступити до Тов. і У. Н. Союза, просимо прибути на збори. Батьки, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, хай впишуть сейчас на зборах. — В. Вітушинський, предс.; М. Генега, кас.; К. Пілат, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, подає до відома всім членам, що наші збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 1-шій пополудні, в Українській Школі, 12721 Джос. Кампо. Просимо всіх членів явитися на збори, бо маємо дуже багато важних справ, як пікнік і тов. фотографія, контрольна комісія і т. д. Також пригадуємо ще раз тим членам, котрі довгують, а на збори не приходять, як не будуть приявні на цих зборах, мусять бути суспендовані. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, подає до відома всім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж Еве. Просимо всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. На тих зборах буде справоздання уряду і контр. комісії, справа балю, як також справа підмоги хорим членам. Фотографія до пропамятної книжки У. Н. Союза буде зията на пікніку 4. серпня. Також просимо всіх членів вирівнати свій довг, як також за діти. — Андрій Барбер, предс.; Василь Савка, кас.; Іван Сподар, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, подає до відома членам, що збори через 3 місяці будуть відбуватися в суботу, в 7-мій годині ввечір, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ: в липні 13-го, в серпні 10-го і у вересні 14-го, а опісля в другу неділю в місяці. Піврічне справоздання контрольорів відбудеться 13. липня, в годині 7-мій ввечір. Кождого члена обовязком є бути на час, а довгуючих памятати, що вкладки висилається що місяця і гроші приносити на збори. — А. Патра, предс.; Д. Васько, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14-го липня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж і Вест 7-мій вул. Кождий член повинен прибути бодай раз на пів року і послухати справоздання уряду і контр. комісії. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Фотографію, котра була зията на пікніку, можуть собі члени розібрати на зборах. Контроля має явитись у секретаря в суботу, 13. липня, в годині 2-гій пополудні. — Юрій Гумяк, предс.; Д. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в годині 6-тій ввечір, в гали парафіяльній при Клієпрт і Едвард. На ті збори обовязково повинен явитися кождий член, бо маємо важні справи до порішення. З тими членами, котрі байдужно відносяться до відділу і відділових справ, поступимо так, як ухвала постановляє. Пригадуємо тим членам, котрих жінки і діти ще не є в Союзі, щоб негайно вписали їх до У. Н. Союза. — Іван Форись, предс.; Ілія Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в галі литовській, 628 Френклін Еве., в годині 6-тій ввечір. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Контр. комісія здасть звіт за 6 місяців. Обговоримо справу пікніку. Довгуючі члени повинні прибути і вирівнати свої залеглости. Члени, котрі мешкають поза Йонгставн, повинні присилати свої місячні вкладки кождого місяця перед 25-тим, а ні, то наперед. Члени, котрі мають затримані просьби-аплікації про зміну грамоти, хай підпишуть і враз з грамотою пришлють, щоб можна вислати в цім місяці до виміни на нові грамоти. Члени, котрі були суспендовані в червні, хай прийдуть і вирівнають свою залеглість, то будуть приняті наново. Неприявний на цих зборах член заплатить кару згідно з ухвалою. — І. Бряць, предс.; І. Гармич, кас.; І. Сухий, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що звичайні братські збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2-гій пополудні, в місци, де звичайно. Контрольна комісія здасть звіт за 6 місяців. Пригадуємо байдужним членам, котрі не приходять на бр. збори, ані не дають відповіди на запит секретаря, що з ними поступить згідно зі статутом, коли не прибудуть на ці збори. — Уряд.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членам і членицям, місцевим і позамісцевим, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13-го липня ввечір, в У. Н. Домі при Кінгс Гайвей Вест Савтпорт, Конн., бо на неділю тяжко скликати членів на збори. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду і контр. комісії. — Дмитро Махно, предс.; Михайло Сеньдзік, кас.; Петро Дудко, секр.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14-го липня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прибути на ці збори і вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі всі ті члени, що не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. Будемо приймати нових членів без оплати вступного. На зборах буде справоздання уряду за пів року. Непреявний член буде караний згідно з ухвалою відділу. — М. Русин, предс.; М. Басій, кас.; Н. Паламар, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14-го липня, в годині 12-тій вполудне. Просимо членів обовязково прийти на ті збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Просимо тих членів, що задумали вписати сво їдіти і жінки до У. Н. Союза, щоб не відтягали, а вписали цього місяця. Пригадуємо довгуючим до товариства членам, щоб старались уже раз вирівнати свій довг, бо в противнім раз ібудуть виключені з товариства і У. Н. Союза. — С. Михайлюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх членів, а особливо довгуючих, що місячні збори відбудуться в суботу, 13-го липня, в годині 6:30 ввечір точно, в гали на Ґрейс Еве. Обовязком кождого члена є явитись, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані наступного місяця. Пригадуємо, що до довгуючих членів особисто більше писати не будемо. — Теодор Яців, предс.; Семен Староста, кас.; М. Черкас, секр.

Інтеліґенти.

До одної сільської школи приїздить на візитацію інспектор. На годині ґеоґрафії питає інспектор ученика:

— Скажи мені, чому вісь ґльоба є крива?

Ученик починає плакати і відповідає:

— Прошу пана, я тому не винен!

Інспектор питає другого. Цей починає оправдуватися, що він також нічого не робив коло ґльобу і не згинав осі.

Тоді вчитель хоче оправдати своїх учеників і шепче на ухо інспекторови:

— Ми вже такий ґльоб купили!

Інспектор, обурений неуцтвом учителя, оповідає цілу подію на плебанії в польського священика, де затримався ночувати, а ксьондз, вислухавши, говорить:

— Я все повторяю шкільній раді, щоб не купували нічого в Жидів!...

— Маєте добрих лікарів? — спитав чужинець Китайця.

— О так? — відповів Китаєць. — Дуже, дуже добрих. Найліпший то доктор Ганг-Кан. Він уратував життя мому давнішому панови.

— Якжеж то було?

— Пан був хорий, а я побіг до доктора Сан-Сіга. Він дав лікарство. Пан іще більше хорий. Я побіг до доктора Чун-Чанга. Він дав лікарство. Пан іще більше хорий. Я побіг по доктора Ганг-Кана. Він не мав часу та не прийшов зовсім. За три дні пан здоров як риба. То добрий доктор той Ганг-Кан!

Точність.

— Точність це моя засада. Як не можу заплатити в реченці, волію зовсім не платити.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 28 червня помер у тяжких муках Федір Пстрак, член бр. св. Арх. Михаїла, від. 85 У. Н. Союза, наслідком покалічення в майнах дня 26 червня б. р.

Бл. п. Федір Пстрак вступив до У. Н. Союза тому 16 років; і вписав до нього ще й цілу свою родину. Четверо діточок Покійного належать до Молодечого Департаменту, а двоє вже перейшли до старших. Не диво, що за чесним і патріотичним членом-громадянином остається важкий і болючий жаль.

Трагічна подія з Покійним повинна теж стояти перед очима тих, що не розуміють як слід нашої робітничої долі й недоцінюють належито такого добродійства, яким є приналежність до У. Н. Союза. Не диво, що по їхній смерти нема кому нераз і віддати їм належної останньої прислуги. І не диво, що діти не вміють пошанувати своїх батьків по смерти. Це розумів наш покійний Федір Пстрак і хай буде Йому за те: Вічная память!

О. Костюк, секретар.

Прокляті часи.

— Як мав би я ще раз прийти на світ, хотів би я волом бути.

— Чому все тим самим?...

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (65)

Коли лев скочив, Ронда вже була на своїх ногах і бігла що сили до дерева. Жах додав їй сили і вона одним махом видрапалася на дерево. За хвилину злющий лев вертався назад в корчі з похнюпленою головою. В гущавині докінчив бенкету й пустився в напрямку далекої ріки.

Вулканічний горб недалеко й далекі гори насували Ронді здогад, що Долина Діямантів лежала на північний захід. Тоді вона пригадала собі, що сказав був Атюві, а це, що водопад на вступі до долини мусів бути водопадом Омвамві. Вона знала, що виправа йшла туди. Отже й вона мусить тепер кинутися в ту сторону.

Як злізла з дерева, почала свою важку подорож під жаром тропікального сонця. Голод і спрага томили її й вона почувалася вже виснаженою. Але всетаки вона посувалася вперед. В ночи вона спала на дереві, досвіта пустилася дальше в дорогу. В полудне вона вже оглядала величавий водопад.

Ронда почулася самітною, коли гляділа на сценерії вічної краси. Але вона не була тут сама! Високо понад нею, на вузькій смузі під скалою незугарна постать споглядала на неї з-під рясних повік. Ця постать штуркала ліктем другу, подібну до неї, і показувала на дівчину. Тоді обі кинулися вниз по стрімкій скелі.